

herved blot erindre om, at naar Tælen er om de sidste 20 Aars Indtægter, saa indbefattes derunder ikke blot de, som hidvære fra de Fæstebreve, som ere udstedte i de sidste 20 Aar, men ogsaa de, som ere bestemte ved de ældre Fæstebreve, som kunne være i Kraft endnu i Slutningen af dette Tidsrum, men i særdeleshed i de første Aar, og altsaa, at det ikke alene er mueligt, men i høieste Grad sandsynligt, at dette Middeltal af 20 Aars Indtægt er langt fra den virkelige Indtægt, som efter de nærværende Forhold kan have. Jeg vilde derfor holde det for en Forbedring, hvis det Endringsforslag, som er filltet af adskillige Landthingsmænd, og som er anført under Nr. 4, kunde blive antaget. Men det er blevet frastaldet af Vedkommende, og jeg har for mit Vedkommende ikke villet optage det, fordi jeg finder, at selv med denne Forandring blive Bestemmelserne i Loven saa utilfredsstillende, at jeg paa ingen Maade kunde stemme derfor. Jeg troer overalt, at det er en urigtig Maalestof paa hvad et Gods skal være værd, hvad det har givet i Indtægt i et vist Tidsrum; det kunde være grundet, naar der var Spørgsmaal om Eiendommens naturlige Indtægt; men her er der Spørgsmaal om de Indtægter, som den har medført ifølge de vilkaarligt oprettede Fæstebreve, og Ingen vil nægte, at paa mange Godser er Afgiften lavere og paa andre høiere, og det skulde være Maalestoffet, hvor efter Godset nu kunde afhændes, vel ikke for Lehn- eller Fideicommissbesidderen, som selv paa ingen Maade vil blive generet ved Lovforslaget, som der er under Spørgsmaal, men til Afbræk for hans Succesforer? Jeg antager det for overflødigt at afhandle denne Sag videre, fordi den saa udsørligt er forhandlet paa forrige Rigsdag, og det er mig ikke bekendt, at der er erindret det Allermindste, der kan tjene til Garantie for, at den Bestemmelse om Maalestoffet for Værdien, som er bragt i Forslag, har noget Betyggende. Jeg skal derfor heller ikke indlade mig paa de specielle Erindringer, som jeg kunde have med Hensyn til Redactionen af Paragraphen, for hvilken jeg i intet Tilfælde kan stemme.

Blechingberg: Jeg maa dog tillade mig at bemærke, at Bøndergodset skal finde sin

Værdi gennem den frie Omfætning, men den Oversigt, som omtales i § 2, skal kun være et Controlmiddel for Justitsministeren. (Ja) Jeg maa derhos gjentage, hvad tidligere under Sagens Forhandling er yttret, at Forslagsstillerne ere gaaede ud fra den Forudsætning, at Landets store Possessionærer i Almindelighed ere ærlige Folk, og jeg troer ikke, at man er berettiget til at gaae ud fra Andet.

Ørsted: Jeg maa herved dog bemærke, at fri Omfætning vistnok vil være en betryggende Maalestof i Forhold til Bestidderne, men aldeles ingen Betyggelse med Hensyn til Arvingerne, som gives til Pritis for Vilkaarlighed. Naar man som Grund og som eneste Grund, man kan sætte mod alle de Betænkkeligheder, der kunne være mod denne Maalestof, sætter, at de store Godsbesiddere maae være ærlige Mænd (Munterhed,) forekommer det mig sandelig, at man ved denne enkelte Leilighed, hvor der er Spørgsmaal om at fravende dem, der høre til deres Slægt, en stor Deel af deres Rettigheder, gjør denne Klasse en Compliment, som man ved andre Leiligheder ikke er tilbøielig til at gjøre (Munterhed), og jeg maa derhos bemærke, at der behøves for at Lehn- eller Fideicommissbesidderen skal benytte Anordningen paa en Maade, som er sandelig for hans tilkommende Succesforers Rettigheder, ingenlunde, at han er en egentlig uredelig Mand, at han foretager Noget, som faaer aabenbar Præg af Forbrydelse, men dersom han overlader Bøndergodset til den Person, han holder af, som han vil skal have Fordeel paa Succesforernes Beføstning, vil derved kunne bestrives en stor Forurettelse mod disse, en Forurettelse, som skeer, uden at Staten har mindste Nytte deraf, og uden at Fæsterne have Nytte deraf, de ville snarere have Skade af det; det skeer alene til hans Fordeel.

Dahl: Jo mere man vil binde Lehnbesidderne, desomere er man udsat for, troer jeg, at de kunde blive tilbøielige til ikke at varetage Familiens Lærv, som de burde, men jo mere frit man stiller Sagen, jo mere Tillid Lovgivningen viser til dem, desmere ville de ogsaa føle sig forpligtede til at varetage Familiens Lærv, da de ikke ere underkastede nogen Control eller dog i det mindste kun en mild